

ผลการผ่าตัดรักษาผู้ป่วยกระดูกสะโพกหักของ โรงพยาบาลราชบุรี ในระยะเวลา 3 ปี

สมชัย โชคพัฒนาพงศ์

ร.พ. ราชบุรี

ABSTRACT :

Chokepattanapong S. Results of Operative Treatments of Intertrochanteric and Subtrochanteric Femoral Fractures in Ratchaburi Hospital in Three Consecutive Years. (Region 4 Medical Journal 1998 ; 4 : 307-312).

Department of Orthopaedics, Ratchaburi Hospital, Ratchaburi, Thailand.

This is a review of 122 patients who underwent operative treatment for intertrochanteric fractures or subtrochanteric fractures of the femur in Ratchaburi hospital between October 1st 1993 and September 30th 1996. Seventy three patients were follow-up until the fracture healed. Intertrochanteric fracture patients in this series were mostly operated by Ender nailing technique, whereas subtrochanteric fractures were mostly operated by angle blade plate technique. All operative techniques yielded good results.

บทคัดย่อ :

สมชัย โชคพัฒนาพงศ์. ผลการผ่าตัดรักษาผู้ป่วยกระดูกสะโพกหักของโรงพยาบาลราชบุรี ในระยะเวลา 3 ปี.
(วารสารแพทย์เขต 4 2541 ; 4 : 307-312).

กลุ่มงานศัลยกรรมออร์โธปิดิกส์, รพ. ราชบุรี.

จากการศึกษาย้อนหลังผู้ป่วยกระดูกหักบริเวณ intertrochanteric และ subtrochanteric fracture ที่เข้ารับการรักษาในโรงพยาบาลราชบุรี ตั้งแต่วันที่ 1 ตุลาคม 2536 ถึง 30 กันยายน 2539 มีผู้ป่วยที่ได้รับการรักษาโดยวิธีผ่าตัดทั้งสิ้น 122 ราย ติดตามการรักษาจนหายเป็นปกติได้ 73 ราย พบว่าการรักษาผู้ป่วย introchanteric fracture ใช้วิธีการผ่าตัดใส่ Ender nails มากที่สุด ขณะที่ผู้ป่วย subtrochanteric ใช้วิธีผ่าตัดใส่ angle blade plate มากที่สุด การรักษาส่วนใหญ่ได้ผลดี

บทนำ

ผู้ป่วย intertrochanteric femoral fracture เกิดขึ้นประมาณ 200,000 รายต่อปี ในสหรัฐอเมริกา ส่วนใหญ่จะพบในผู้ป่วยอายุเกิน 70 ปี สิ้นเปลืองค่าใช้จ่ายประมาณปีละ 8,000 ล้านดอลลาร์สหรัฐอเมริกา ขณะที่ผู้ป่วย subtrochanteric femoral fracture พบประมาณ 10-34% ของ hip fracture ทั้งหมด¹

การรักษากระดูกหักที่บริเวณทั้งสองนี้ในโรงพยาบาลราชบุรี ยังมีการใช้ Ender nailing ในสัดส่วนที่สูงมากเมื่อเปรียบเทียบกับโรงพยาบาลอื่นในเขต 4 ซึ่งบางแห่งไม่มีการใช้แล้ว และบางแห่งมีการใช้น้อยมาก

ผู้เขียนจึงพยายามรวบรวมสถิติการรักษาผู้ป่วยกระดูกหักทั้งสองชนิดที่ได้รับการผ่าตัดโดยวิธีต่าง ๆ แล้วนำมาวิเคราะห์ผลการรักษา เพื่อตรวจสอบว่าผลการรักษาแตกต่างกันหรือไม่

วัสดุและวิธีการ

ศึกษารายงานการผ่าตัดรักษาผู้ป่วยกระดูกหักของต้นขาบริเวณ intertrochanteric และ subtrochanteric จากรายงานการผ่าตัดของโรงพยาบาลราชบุรี ตั้งแต่วันที่ 1 ตุลาคม 2536 ถึงวันที่ 30 กันยายน 2539 จากนั้นนำเลขที่ผู้ป่วย (Hospital number) มาค้นหาใบบันทึกผู้ป่วยนอก (OPD card) ในวันที่ 30 มิถุนายน 2541 เพื่อติดตามผลการรักษา โดยแยกเป็นผู้ป่วยที่ค้น OPD card ไม่พบ ผู้ป่วยขาดการติดตามผลการรักษา ผู้ป่วยที่รักษาได้ผลดี ผู้ป่วยที่ต้องรผ่าตัดแก้ไขใหม่ และผู้ป่วยที่มีภาวะแทรกซ้อน

ผลการศึกษา

การผ่าตัดรักษาผู้ป่วย intertrochanteric fractures และ subtrochanteric fractures ในปีงบประมาณ 2537 ถึง 2539 มีทั้งสิ้น 122 ราย เป็น intertrochanteric fractures 105 ราย และ subtrochanteric fractures 17 ราย ติดตามผลการรักษาจนหายเป็นปกติได้ 73 ราย

เป็นผู้ป่วย intertrochanteric fractures 63 ราย ผู้ป่วย subtrochanteric fractures 10 ราย

ผู้ป่วย intertrochanteric fracture ที่ติดตามผลการรักษาได้ มีผลการรักษาดังนี้

รักษาโดยใส่ Ender nail 29 ราย กระดูกติดดี ไม่มีปัญหา 26 ราย มีปัญหา 3 ราย 2 ราย ทำผ่าตัดซ้ำโดยใส่ Ender nail ใหม่ 1 ใน 2 รายนี้มีหนองพุท้เข้าอีก 1 ราย ผ่าตัดแก้ไขโดยใช้ Hip prosthesis

รักษาโดย Dynamic hip screw 21 ราย กระดูกติดดี 20 ราย มีภาวะติดเข็สแทรกซ้อน มีหนองพุท้ 1 ราย รักษาด้วยการผ่าตัดระบายหนอง ทำแผล ให้ยาปฏิชีวนะ ผู้ป่วยหายเป็นปกติดี

รักษาโดย angle blade plate 13 ราย กระดูกติดดี ไม่มีปัญหาทุกราย

ผู้ป่วย subtrochanteric fracture ที่ติดตามผลการรักษาจนหายดี 10 ราย มีผลการรักษาเป็นดังนี้

รักษาโดยใช้ Ender nailing 3 ราย กระดูกติดดี ไม่มีปัญหาทั้ง 3 ราย

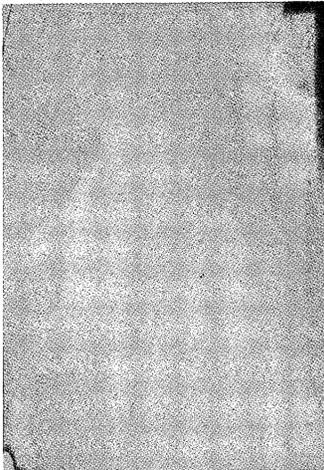
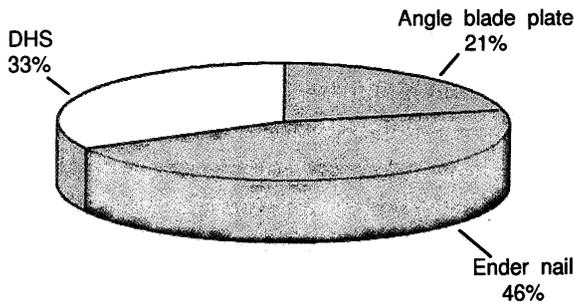
รักษาโดยใช้ angle blade plate 7 ราย กระดูกติดดีไม่มีปัญหา 6 ราย มีภาวะแทรกซ้อนคือ broken plate 1 ราย ได้ผ่าตัดแก้ไขโดยเปลี่ยน angle blade plate อันใหม่ หลังจากนั้น ผู้ป่วยหายเป็นปกติดี

วิจารณ์

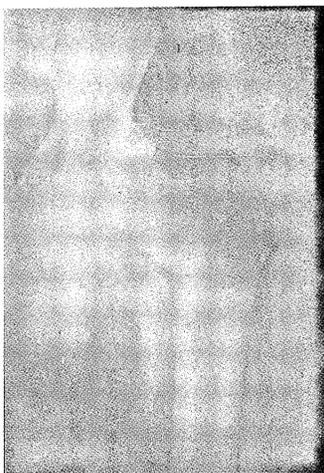
การเลือกวิธีการผ่าตัดรักษากระดูกหักบริเวณสะโพกเลือกได้หลายวิธี สำหรับโรงพยาบาลราชบุรี การรักษากระดูกหักบริเวณ intertrochanteric ส่วนใหญ่จะเลือกใส่ Ender nail ตามด้วย Dynamic hip screw และ angle blade plate ดังแผนภูมิที่ 1 ส่วนกระดูกหักบริเวณ subtrochanteric area ส่วนใหญ่จะเลือกรักษาโดยวิธีใส่ angle blade plate และ Ender nail ดังแผนภูมิที่ 2 ผลการรักษาส่วนใหญ่ได้ผลดี

วิศิรินทร์ ไกวาที เคยรายงานในวารสารแพทย์เขต 7 ปีที่ 16 ฉบับที่ 1 มกราคม-มีนาคม 2540 ถึงการใช้ Ender

แผนภูมิที่ 1 การเลือกวิธีการรักษาผู้ป่วยกระดูกหักบริเวณ intertrochanteric ของ femur ของโรงพยาบาลราชบุรี จำนวน 63 ราย

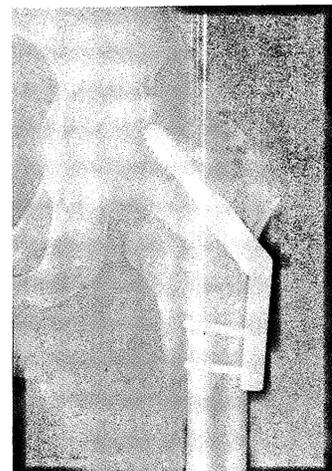
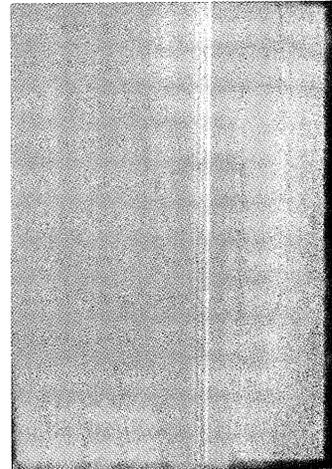
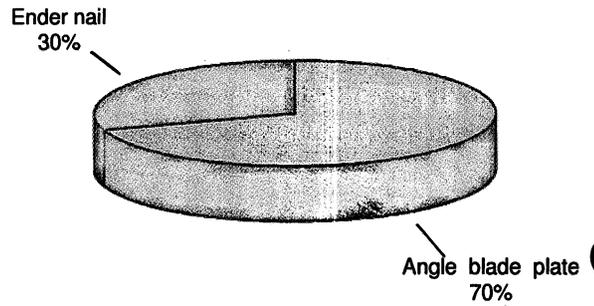

รูปที่ 1 ผู้ป่วยที่ประสบอุบัติเหตุมี intertrochanteric fracture Lt. femur รักษาด้วย Ender nail ได้ผลดี

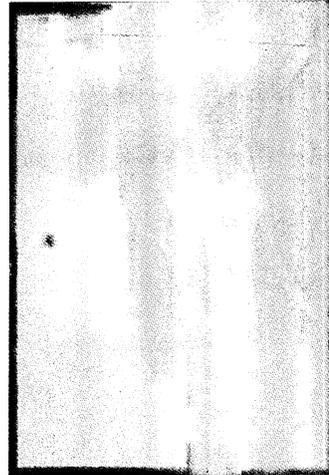
รูปที่ 2 ผู้ป่วยประสบอุบัติเหตุมี intertrochanteric fracture Lt. femur รักษาด้วย Dynamic hip screw ได้ผลดี

แผนภูมิที่ 2 การเลือกวิธีการรักษาผู้ป่วยกระดูกหักบริเวณ subtrochanteric ของ femur ของโรงพยาบาลราชบุรี จำนวน 10 ราย

รูปที่ 3 ผู้ป่วยประสบอุบัติเหตุมี intertrochanteric fracture Rt. femur รักษาด้วย Angle blade plate ได้ผลดี

รูปที่ 4 ผู้ป่วยประสบอุบัติเหตุมี subtrochanteric fracture Lt. femur รักษาด้วย Ender nail ได้ผลดี

nail รักษาผู้ป่วยที่มี fracture of proximal femur ร่วมกับ femoral shaft fracture ข้างเดียวกัน พบว่า ได้ผลดี กระดูกติดดี ไม่ต้องใช้เวลาผ่าตัดนาน และโลหะที่ใช้มีราคาถูกลง²

รายงานจากวารสารต่างประเทศจะพบการรักษากระดูกหักบริเวณนี้ด้วย โลหะหลายชนิด ได้แก่ second-generation locking nail, Dynamic condylar screw, Zickel intramedullary nail และ interlocking nail ตามลำดับ³⁻⁶ โลหะยึดกระดูกเหล่านี้ล้วนมีราคาแพงทั้งสิ้น ใน

ประเทศที่พัฒนาแล้ว ซึ่งเป็นเจ้าของเทคโนโลยีเอง และมีฐานะทางเศรษฐกิจดี อาจใช้ได้โดยไม่มีปัญหาเรื่องค่าใช้จ่าย

สรุป

การรักษาผู้ป่วยกระดูกหักบริเวณ intertrochanteric ในโรงพยาบาลราชบุรี ยังคงใช้ Ender nail เป็นส่วนใหญ่ และการรักษากระดูกหักบริเวณ subtrochanteric ในโรงพยาบาลราชบุรี มีการใช้ Ender nail บ้าง การรักษาได้ผลดีพอ ๆ กับการใช้โลหะ ชนิดอื่น ซึ่งมี

ราคาแพงกว่ามาก ในรายที่มี deformities จากการรักษาด้วย Ender nail พบว่ามีไม่มากนักเป็นปัญหาผู้ป่วยส่วนใหญ่ยอมรับได้ Ender nail จึงเป็นทางเลือกอีกทางหนึ่งของผู้ป่วยกระดูกหักบริเวณสะโพก ที่ทนรับการผ่าตัดที่ใช้เวลานานและเสียเลือดมากไม่ได้ ตลอดจนผู้ป่วยที่มีแผลติดเชื้อที่ผิวหนังบริเวณสะโพกข้างที่หักได้เป็นอย่างดี

เอกสารอ้างอิง

1. Canale ST. Campbell's operative orthopaedics. 9th ed. St Louis : Mosby, 1998 : 2182 - 209.
2. วิศวิน โภวาทิ. การผ่าตัดรักษากระดูกสะโพกหักร่วมกับกระดูกต้นขาหักข้างเดียวกันด้วยวิธี Ender nail. วารสารแพทย์เขต 7 1997 ; 16(1) : 57-61.
3. Kyle RF, Cabanela ME, Russell TA, et al. Fractures of the proximal part of the femur. Instr Course Lect 1995 ; 44 : 227-53.
4. Blatter G, Janssen M. Treatment of subtrochanteric fractures of the femur : reduction on the traction table and fixation with dynamic screw. Arch Orthop Trauma Surg 1994 ; 113 (3) : 138-41.
5. Reynders PA, Stuyck J, Rogers RK, Broos LP. Subtrochanteric fractures of the femur treated with the Zickal nail. Acta Orthop Belg 1994 ; 60 Suppl 1 : 129-33.
6. Wiss AD, Brien WW. Subtrochanteric fractures of the femur. Results of treatment by interlocking nailing. Clin Orthop. 1992 ; oct.